

Preek over Lukas 24:36-43, Johannes 20:19-29 Pasen

Broeders en zusters, gemeente van onze Here Jezus,

Hebt u ook wel dat er bepaalde personen in de bijbel voor u favoriet zijn? Vaak zijn dat mensen in wie je jezelf herkent, of mensen die je aanspreken. Zo denk ik dat iedereen wel graag de apostel Johannes zou willen zijn. Hij wordt in de bijbel omschreven als 'de discipel die Jezus liefhad'. Natuurlijk hield Jezus van al zijn discipelen, maar voor Johannes had Hij klaarblijkelijk bijzondere gevoelens van vriendschap. Johannes had tijdens de Paasmaaltijd een ereplaats, hij lag aan de boezem van de Here Jezus. Wie zou nu niet zo genoemd willen worden: ik ben iemand die Jezus liefhad.

Anderen voelen altijd veel verwantschap met de apostel Petrus. Petrus was ook een prominente apostel. Maar hij had ook een grillig karakter. Hij was een man van uitersten. Hij is de man die loopt op het water, maar vervolgens door twijfel weer wegzinkt. Hij is de man die niet wil dat Jezus zijn voeten wast en vervolgens, als Jezus duidelijk maakt dat de voetwassing een voorwaarde is om bij Jezus te mogen horen, helemaal gewassen wil worden. Petrus is de man die uit volle overtuiging belijdt dat Jezus de Christus is, maar vlak daarna blijkt geeft dat hij er nog niets van snapt en zelfs door Jezus 'satan – tegenstander ' genoemd wordt omdat hij niet ziet dat de kruisdood van Jezus nodig is. Petrus is de man die de slaaf van de hogepriester het oor afslaat en daarna tot drie keer toe ontkent dat hij bij Jezus hoort. Petrus is ook de man die tot drie keer toe belijdt: u weet toch Here dat ik U liefheb! Als je het leest dan voel je de emotie. Petrus is een man van vallen en opstaan en juist dat maakt hem zo heerlijk herkenbaar. Petrus laat ons in ieder geval zien dat Jezus in zee gaat met gewone mensen en dat voelt veilig. Als Jezus Petrus ziet zitten dan maak ik ook wel een kans.

Maar nu ben ik nog zelden een gelovige tegengekomen die zichzelf graag vergelijkt met Thomas. Nu was Thomas ook niet de meest in het oog springende apostel. Hij wordt maar een paar keer genoemd in de Evangelieën. En Thomas is het meest bekend geworden door de geschiedenis die we zo net hebben gelezen. En die gebeurtenis heeft hem toen ook nog de bijnaam van 'ongelovige Thomas' opgeleverd. Maar toen ik zo met deze preek bezig was, ontdekte ik bij mijzelf best sympathie voor deze Thomas. Thomas is helemaal niet zo'n gekke kerel. Hij liet zich in ieder geval geen knollen voor citroenen verkopen. Een nuchtere vent, die zich niet

van alles wil laten wijsmaken en hij zal dus ook niet gauw aan de haal gaan met allerlei fratsen op het geestelijke erf. Thomas wil het gewoon graag allemaal snappen. Hij wil argumenten hebben, is een beetje rationeel ingesteld. En of Thomas echt ongeloviger is dan de andere apostelen valt nog maar te bezien. We komen de naam van Thomas op twee andere plaatsen tegen in het Johannes Evangelie. In Johannes 11, als Jezus aankondigt dat Hij naar Jeruzalem gaat om Zijn vriend Lazarus uit de dood op te wekken, is het Thomas die nuchter tegen zijn vrienden zegt: *laten wij ook gaan om met Hem te sterven*. Thomas' trouw en toewijding is groot. Als het moet dan geeft hij zijn leven voor z'n meester. Met zijn nuchtere verstand had hij de kosten berekend voor het volgen van Jezus en hij zou de consequenties ervan dragen. Ook komen we Thomas tegen in Johannes 14. Als Jezus die bekende woorden uitspreekt over het huis van Zijn Vader met de vele woningen dan vraagt Thomas om verdere uitleg. *Here, wij weten niet waar Gij heengaat; hoe weten wij dan de weg?* En dan spreekt Jezus die zo vaak geciteerde woorden uit: *Ik ben de weg, de waarheid en het leven, niemand komt tot de Vader dan door mij*. Ook hier zien we Thomas zijn verstand gebruiken. Hij wil snappen en daarom vraagt Hij door. Hoe zit het? Hoe kom ik in dat Vaderhuis? Je kunt je met slechtere vragen bezighouden. Nee, deze Thomas is naar mijn idee geen ongelovige.

Laten we maar eens inzoomen op de gebeurtenissen in dat huis waar de apostelen samen waren.

We zijn net begonnen met lezen in Joh. 20:24, maar net daarvoor is Jezus voor het eerst verschenen aan Zijn discipelen. De discipelen waren allemaal bij elkaar geweest, allemaal behalve Thomas. Waarom Thomas afwezig was wordt niet vermeld. Dat kan best een kwestie van karakter zijn. We moeten niet vergeten dat de wereld van de discipelen op de kop heeft gestaan. Ze hebben net moeten meemaken hoe hun beste vriend Jezus, van wie ze zoveel verwachting hadden, voor hun ogen is gevangengenomen en daarna, na een proces van niks trouwens, op een afschuwelijke manier is terecht gesteld. En laten we de teleurstelling dat een van hun vrienden, Judas, een verrader bleek te zijn en daarna zo tragisch om het leven kwam, ook niet vergeten. Het was bovendien geen geheim wie tot Jezus' directe volgelingen hoorden. Er was dus ook voor de discipelen sprake van gevaar. De deuren gingen niet voor niets op slot, dat was uit vrees voor de Joden (20:19). Het is

echt traumatisch wat die discipelen allemaal hebben meegemaakt. En het is een gegeven dat mensen verschillend reageren op traumatische gebeurtenissen. U hebt het vast wel meegemaakt, als er een sterfgeval is in uw naaste omgeving, dat de naaste familieleden verschillend reageren. De één heeft sterk behoefte aan gesprek, contact, herinneringen ophalen, de emoties benoemen, samen lachen, samen huilen – dat gaat vaak samen op in een huis van rouw- , soms worden mensen boos uit onmacht, maar weer een ander wordt in en in verdrietig. En weer een ander trekt zich liever terug met z'n eigen gedachten, verwerkt het in stilte, heeft tijd voor zichzelf nodig. Allemaal verschillende reacties. Maar daarin is niet goed of slecht. Dat heeft met karakter te maken. Er zijn nu eenmaal introverte, meer in zichzelf gekeerde mensen en extraverte mensen, mensen die zich meer uiten, mensen met het hart op de tong. Beide karaktereigenschappen kennen voordelen en nadelen. Dat moet je ook niet willen veranderen. Het is wel van belang dat mensen elkaar de ruimte geven hun verdriet te verwerken op een manier die bij hen past. Bij Thomas krijg ik de indruk dat hij even afstand wilde nemen. Hij had tijd voor zichzelf nodig. Tijd om de feiten te overdenken. Tijd om de gebeurtenissen van de afgelopen dagen tot zich te laten doordringen. Wat nu, wat ga ik doen? Jezus is er niet meer..... onvoorstelbaar maar waar ..... Jezus is er niet meer.

Terwijl Thomas zich had teruggetrokken in zijn eigen wereld is Jezus verschenen aan de andere discipelen. En voor die andere discipelen gold precies hetzelfde als voor Thomas. Zij geloofden ook niet dat de opstanding een feit was. Daarom heb ik ook dat gedeelte uit Lukas 24 gelezen. De discipelen hadden wel de verhalen van de vrouwen gehoord over verschijningen bij het graf, maar dat hadden ze ook gewoon als zotteklap – vrouwepraat – terzijde geschoven. Ook zij geloofden er niets van. En toen Jezus verscheen aan de apostelen waren zij zò van streek dat ze dachten dat er een geest verscheen. En zelfs nadat Jezus de wonden aan zijn handen en voeten had laten zien konden de discipelen het van blijdschap gewoon nog niet geloven. Als extra bewijs at Jezus vervolgens een stukje vis op. *Zie je wel, ik ben geen geest, ik heb een lichaam met vlees en botten, ik eet gewoon een visje. Die dingen kun je allemaal van een geest toch niet zeggen.* De andere discipelen waren net zo ongelovig als Thomas en Jezus gebruikt ook bij de andere discipelen dezelfde argumenten om hen te overtuigen van de opstanding: kijk naar mijn handen en voeten, Ik ben het echt, Ik leef!

Toen de discipelen later bij Thomas aankwamen met hun verhaal over de

verschijning van Jezus reageerde Thomas dus niet anders dan de andere discipelen. Hij kon het gewoon niet geloven. Hij had het toch met z'n eigen ogen gezien. Jezus is gestorven. Dood is dood. Thomas wil zich niet laten meeslepen in emotionele spectaculaire verhalen. En als ik heel eerlijk ben houd ik wel van die nuchterheid. Vandaag zijn er ook heel veel mensen op het christelijke erf en daarbuiten met wonderlijke verhalen. Alternatieve geneeswijzen en alternatieve bezinnings- en meditatietechnieken worden ook al vergoed door onze ziektekostenverzekering. Op RTL is met een zekere regelmaat een of andere vage dame te zien die beweert de toekomst te kunnen voorspellen. En het bijgelovige volk gaat maar wat graag af op wat ze te zeggen heeft. Ook niet-christenen geloven maar al te graag dat iemand die overlijdt in de hemel is, of dat de overledene een sterretje of engeltje is. Ongelovigen geloven vaak het ongelooflijkst. Vaak heeft men reïncarnatie als een mooi alternatief voor de hemel omarmd. Tussen twee haakjes, hindoeïsten vinden reïncarnatie een doodvermoeiende levenscyclus, maar in het westen vinden steeds meer mensen het een aardige gedachte dat je weer terugkomt als in de gedaante van een ander. En natuurlijk, ik snap wel dat iemand graag wil dat het geliefde op één of andere manier voortleeft, maar op welke feiten is het dan gebaseerd. Het antwoord dat je dan krijgt is meestal iets van: *dat voel ik zo....dat geloof ik gewoon.....*

Geef me dan Thomas maar. Die laat zich niet gelijk wat wijs maken. Hij wil wel overtuigd zijn van de betrouwbaarheid van de feiten. Hij wil zijn leven niet bouwen op sprookjes.

Er gaat een week voorbij. En dan op zondagmorgen komen de discipelen weer bij elkaar. Deze keer is Thomas ook van de partij. Jezus' eerste verschijning was dus op zondag, de dag van de opstanding, en nu, op de achtste dag, dat betekent een week later, dus weer op zondag, waren de discipelen weer samen. Het gaat me wat ver om deze bijeenkomst als een eerste zondagse kerkdienst te zien, maar er zijn natuurlijk wel overeenkomsten. Jezus verschijnt en wenst zijn discipelen 'shalom' toe. Vrede! En dat doen we in iedere kerkdienst nog steeds. We beginnen iedere dienst met namens God uit te spreken dat er genade en vrede is van Jezus Christus. Jezus heeft beloofd erbij te zijn als wij samen komen. Hij is met de Heilige Geest aanwezig. Maar hier op die bovenzaal verschijnt de opgestane Heer zelf. En net zoals Hij bij zijn eerste verschijning aan de discipelen deed toont Hij zijn wonden aan handen en voeten. Het is opmerkelijk dat Jezus nu Hij een verheerlijkt lichaam heeft die wonden aan handen en voeten nog steeds heeft. En dat blijft ook zo trouwens. Johannes ziet

jaren later, als hem een blik in de hemel wordt gegund, terwijl hij verbannen is op het eiland Patmos, Jezus staan als de koninklijke leeuw van Juda, maar ook als een geslacht Lam. Naar mijn overtuiging is dat een verwijzing naar de wonden van Jezus. In die wonden is het geslacht zijn zichtbaar. Als wij een verheerlijkt lichaam krijgen dan zal dat helemaal gezond zijn. Er zal geen gebrek aan zijn. Maar bij Jezus zijn de wonden zijn sieraden. Die wonden herinneren ons er aan dat Jezus gekruisigd is en zodoende voor ons alles heeft volbracht. Het zijn deze wonden die Thomas te zien krijgt. Thomas kijk ernaar....voel er aan.....Thomas ik leef....echt.....het is geen sprookje Thomas.... dit zijn de feiten.

Ik vermoed dat Thomas helemaal ondersteboven was. Het staat er een beetje droogjes. *Thomas antwoordde en zeide tot Hem: Mijn Heer en mijn God!* Maar wat zit er een diepgang en wat spreekt er een geloof in deze woorden. Thomas zegt niet: *oké jongens, ik ben overtuigd, Jezus is echt opgestaan.* Nee, Thomas belijdt zijn geloof. Deze opgestane Jezus is mijn Heer en mijn God. Als Thomas zegt dat Jezus zijn Heer is, dan geeft gebruikt hij het Griekse woord kurios. De belijdenis dat Jezus je Kurios is, heeft later heel wat christenen het leven gekost. Jezus als Kurios belijden werd gezien als het ontkennen van de heerschappij van de Romeinse keizer. Als je Jezus als Kurios belijdt, erken je dat Hij absoluut gezag heeft over je leven. Jij bent zijn volgeling, Hij is jouw Heer. En de tweede belijdenis van Thomas gaat nog verder. Hij noemt Jezus 'mijn God'. Mensen die moeite hebben met het geloven in de Godheid van Christus doen deze belijdenis vaak af als een soort uitroep. Net zoals vandaag mensen wel eens 'oh my god' zeggen (in Amerikaanse tv series gebeurt het te pas en te onpas). Maar dan doe je echt af aan de woorden van Thomas. Thomas heeft hier niet 'oh my god' gezegd. Een gelovige Jood kijkt wel uit om de naam van God ijdel te gebruiken. Nee, Thomas heeft echt beleden dat deze opgestane Jezus niet alleen zijn Heer is maar ook zijn God! De Godheid van Jezus is het centrale thema in het Johannes evangelie. Johannes 1 begint met te zeggen dat het Woord mens is geworden en dat dit Woord God is. In het Johannes Evangelie worden vervolgens allemaal 'Ik ben....' uitspraken door Jezus gedaan die herinneren aan de Godsnaam JHWH (Ik ben die Ik ben). In Johannes 10 wordt Jezus bijna gestenigd omdat Hij zich aan God gelijk maakt. En nu aan het eind van het Evangelie vertelt Johannes over Thomas die belijdt dat Jezus God zelf is. Dat is de Boodschap van Johannes. Jezus is werkelijk God.

Waarom zal deze gebeurtenis in de bijbel staan denkt u?

In de eerste plaats om ons ervan te overtuigen dat Pasen geen sprookje is. Ook de discipelen hadden er moeite mee om het te geloven. Zij wilden ook niet aan de haal gaan met sterke verhalen. De tastbare wonden van Jezus getuigen van de waarheid. Later kreeg ook de apostel Paulus in Corinthe te maken met ongelof in de opstanding. In 1 Cor. 15:5 lezen we dat hij de opstanding onderbouwt met: *Hij is verschenen aan Kefas (Petrus), daarna aan de twaalven (een ingeburgerd begrip, al waren er nog maar elf over), vervolgens is Hij verschenen aan 500 broeders tegelijk, van wie het merendeel nog in leven is, maar sommigen zijn ontslapen.* Met andere woorden: mensen, ga het navragen, er zijn nog zoveel ooggetuigen die je kunnen vertellen dat het echt gebeurd is. In een rechtzaak staat een zaak vast als er twee getuigen zijn. Nou, van deze zaak zijn er 500 getuigen. Het bewijs is overduidelijk. Jezus leeft. De Heer is waarlijk opgestaan! Dat is het eerste wat we mogen meenemen. We lopen in de kerk geen sprookjes achterna maar feiten.

Het tweede leerpunt is de reactie van Thomas. Weten dat Jezus leeft is niet genoeg. Geloof begint wel met erkennen van de feiten, maar dan zijn we er nog niet. Want als Jezus Thomas uitnodig in vs. 27: *wees niet ongelovig, maar gelovig* dan heeft Hij het niet over 'iets geloven' maar over 'gelovig zijn'. Wees een gelovige, Thomas.

Vertrouw er op dat ik je Heer ben. Wat jij meegemaakt hebt Thomas mag het fundament zijn onder je leven. Je hebt gezien dat Ik gestorven ben aan het kruis. Je hebt gehoord dat Ik het uitriep: het is volbracht! Je hebt gezien dat ik echt dood was. Je hebt gezien dat ik nu weer leef. Kijk naar die handen en die voeten Thomas. Dat is je redding. Bouw daar je leven op. Thomas beleed daarop zijn geloof. Aan deze Jezus wil ik mijn leven geven. Mijn Here en mijn God. Hem wil volgen. Op Hem wil vertrouwen.

Lieve mensen, het is niet gek dat we twijfelen aan de opstanding van Jezus. Het is ook niet bepaald alledaags, wat er gebeurde op die paasmorgen. Maar we mogen het zien in de levens van de apostelen, bange twijfelaars worden grote verkondigers. Omdat ze wisten, we staan er goed voor, onze Heer is waarlijk opgestaan. Geweldig. Geweldig ook wat Jezus als reactie op Thomas' belijdenis zegt. Want dat zegt Hij tegen ieder van ons. Gelukkig ben je als je niet gezien hebt en toch gelooft. Geloof het, vertrouw er op, opdat je gelovend het eeuwig leven mag ontvangen.

Want onze Heer is waarlijk opgestaan! AMEN

Maart 2013
G.P. Hartkamp
Wapenveld